

ualmindelig høie Priser; det maa nødvendigvis udøve en stor Indflydelse paa Størrelsen af de indirekte Afgifter. (Finantsministeren: Det er klart!) Og det er lige saa klart, at, dersom disse gode Aar ikke blive ved, kan man ikke gjøre Regning paa den samme Fremgang, for saa vidt den hidrører fra disse gunstige Aar. Man maa være forsigtig med at beregne den videre Stigning af disse Indtægter i Lighed med, hvad der er foregaaet, og ogsaa forsigtig med at stole paa, at de i Fremtiden ville være saa høie, som de for Diebliffet ere. Endnu skal jeg tillade mig en Bemærkning angaaende Jernbaneanlægene og den derpaa anvendte Kapital, hvortil det ærede Medlems Ytringer igaar give mig Anledning. Det ærede Medlem mindede nemlig om, at den Kapital, der er anvendt til Jernbaneanlæg, maatte endog er større end de 33 Millioner, som vare blevne nævnedes. Der bør nemlig, yttrede det ærede Medlem, ikke blot beregnes den anvendte Kapital, men der bør ogsaa bringes i Berægning Renter og Rentens Renter af denne Kapital. Dertil tror jeg dog, at der maa gjøres en Bemærkning angaaende den Plan, der fra Begyndelsen af var lagt med Hensyn til vore Jernbaneanlæg; thi denne Berægning er ikke rigtig, med mindre det Formaal, som det ærede Medlem nu en Gang anerkjender som det eneste med Hensyn til Jernbaneanlæg, nemlig den direkte Forrentning, har været Hovedsynspunktet fra Begyndelsen af ved vore Jernbaneanlæg; men det er paa ingen Maade Tilfældet. Enhver, der vil erindre sig, hvilken den første jydsk Jernbane var, hvis Bygning blev besluttet, vil let overtøye sig derom. Denne Bane skulde begynde ved et Punkt ved Bengubugten, et Punkt, der i Grunden først skulde opdages, inden man byggede en Jernbane derfra, og Banen skulde føres derfra til Viborg, fra Viborg mod Ost til et andet Punkt, som egentlig ogsaa først skulde findes, og derfra forgrene sig dels til Aarhus og dels til Randers. Er der Noget, der vil forestille sig eller har kunnet forestille sig, at en saadan Jernbane kunde betale sig og virkelig skulde kunne forrente sig? Det har aldrig Noget tænkt paa. (Finantsministeren: Jo, det har jeg tænkt paa.) Da tog den ærede Finantsminister overordentlig meget feil, da han tænkte derpaa. Vi have Følgerne af de Tanker, den høitagtede Minister den Gang havde, endnu tungt hvilende paa os, thi det Stykke af Banen, der gaar Vest for Viborg, giver saa at sige slet ingen Indtægt, det er kun til Nød, det kan bære Driftsomkostningerne. Derpaa fulgte en Viderebygning af Jernbanerne stykkevis sydpaa, saaledes at det Hele først sent blev samlet til et virkelig brugbart Net undtagen for rent lokale Interesser, og førend de jydsk Jernbaner blev samlede til et helt og godt System med Jernbanerne sydpaa, kunde der aldrig — man tilgive

mig, at jeg siger det trods den høitærede Finantsministers Ytringer — fornuftigvis være Tale om, at de skulde kunne bære sig selv. Nu ere de imidlertid udviklede saa vidt, at Jernbanen fra Aalborg til Kolding omtrent kan give 4 pSt.; det er mere, end Mange have forestillet sig, men det er saaledes. Dette, finder jeg, er et ret godt Fremskridt, det Øvrige vil komme med Tiden, og naar vi kun ikke forringe vore Indtægter, der komme ad indirekte Veie, vil det ogsaa være let baade at bære, hvad der nu mangler i Forrentningen, og mulig ogsaa at bære de fremtidige Krav, der gjøres paa Finantskassen ved fortsatte Jernbaneanlæg. Jeg for mit Vedkommende vilde, hvad den ærede Medlemmer jo vide, i høi Grad beklage, hvis vore Jernbaneanlæg nu skulde standse. — Dermed vil jeg tillade mig at forlade dette Punkt og gaa over til et andet Spørgsmaal, der igaar blev berørt af den høitærede Kultusminister, det er nemlig Spørgsmaalet om Forholdet mellem Universitet og Kommunitet. Det har været Gjensidighed for temmelig udførlige Forhandlinger i det andet Thing, om ikke Universitetet burde, fordi det havde Krav paa et Tilskud, faae et saadant af Kommunitetet, stort 21,000 Rb. Den høitærede Minister har ikke villet optage dette Spørgsmaal her i Thinget til fornyet Overveelse, og jeg skal ikke negte, at jeg tror, det er helbdigt, at den høitærede Minister ikke har gjort dette, thi denne Sag kræver en udførligere Drøftelse, end der hidtil er bleven den til Del, inden jeg kan anse det for rigtigt at træffe en endelig Afgjørelse af Sagen. Man er i det andet Thing ved nu at negte at lade Kommunitetet dække Universitetets Underbalance gaet ud fra, at Kommunitetet bør bevares for de Formaal, der oprindeligt ere satte for det. Det er en Betragtning, som jeg kan respektere i og for sig. Jeg anser det for rigtigt, at de Stiftelser, der ere overgivne os med betydelige Midler fra Fortiden, bevares ukrænkede for disse Formaal og, for saa vidt de kunne afgive Midler til bestaaede Formaal, da for saadanne, men det fortjener ikke at billiges, at man anvender disse Midler paa anden Maade end en saadan, der kan anses stemmende med Fundatsens Mening. Det er uregelmæssigt, at naar man deler imellem Kommunitetet og Universitetet, saa gjør man sig skyldig derti, man kan ikke fragaa det, men der kommer en i høi Grad urigtig Stilling frem, dersom man nu paa engang, efter at have gjort en anden Anskuelse gjældende end tidligere, gaar over til et helt nyt System. Derved kommer man til at gjøre Universitetet en stor Uret, og jeg skal tillade mig nærmere at eftervise, hvori denne Uret bestaar. I Anmærkningerne til Finantslovsforslaget er der opført 2 Summer, som ere indbefattede under de 21,000 Rb., som findes paa Finantslovsforslaget. Disse Summer ere Beløb, som fra tidligere Tid ere tilskudte fra Kommunitetet, fordi Universitetet ikke kunde indvære